

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
& ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
Δ/νση Επιβατικών Μεταφορών
Τμήμα Εθνικών Μεταφορών**

Αρ. Πρωτ.: Α/11409/291/13-5-1998

ΘΕΜΑ: Αποδοχή της 215/1998 γνωμοδότησης του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, σχετικά με τον τρόπο ανάθεσης των μαθητικών εκδρομών, που διαλαμβάνεται η περίπτωση β της παραγράφου 2 του άρθρου 1 του Ν. 2446/1996, σε ειδικά τουριστικά λεωφορεία ή σε λεωφορεία των ΚΤΕΛ ή ΡΟΔΑ.

ΣΧΕΤ: Έγγραφό σας ΙΒ/11203/18-12-97

Αναφορικά με το αντικείμενο του θέματος, σας στέλνουμε φωτοαντίγραφο της 215/1998 γνωμοδότησης του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, την οποία αποδεχόμαστε και παρακαλούμε να κάνετε τις απαραίτητες ενέργειες για την εφαρμογή της.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΜΜ. ΛΟΥΚΑΚΗΣ

**ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Γνωμοδότηση 215/1998
Αρ. Πρωτ.: 187/4674/98**

**Αριθμ. Ερωτήματος: Α/301/5/10-2-98, Υπ.Μ.Ε., Γεν. Δ/νση
Μεταφορών – Δ/νση Επιβατικών – Τμήμα Εθνικών Μεταφορών.**

Περίληψη ερωτήματος:

- 1) Αν οι εκδρομές των μαθητών της Δημόσιας Εκπαίδευσης, οι οποίες πραγματοποιούνται ύστερα από έγκριση του αρμόδιου οργάνου (Νομάρχης, Προϊστάμενος Διεύθυνσης, κ.λπ.) και πως η δαπάνη μεταφοράς τους βαρύνει (πλην ελάχιστων περιπτώσεων) τους μαθητές, μπορεί να θεωρηθούν ότι εμπίπτουν στην έννοια των διατάξεων της περιπτώσεως (δ') της παρ.2 άρθρ.1 Ν.2446/1996 και σε καταφατική περίπτωση, αν για το δημόσιο μειοδοτικό διαγωνισμό που προβλέπει η διάταξη αυτή έχουν εφαρμογή οι διατάξεις των άρθρ. 82 και 83 του ν.2362/1995.
- 2) Αν οι εκδρομικές μεταφορές των μαθητών της παρ. 2 (β) του άρθρ. 1 του ν.2446/1996, σε περίπτωση που θεωρηθεί ότι δεν εμπίπτουν στις ως άνω διατάξεις του δημοσίου λογιστικού (μειοδοτικός διαγωνισμός, κ.λπ.), μπορεί να ανατίθενται με επιλογή του χρήστη σε ΚΤΕΛ ή στα ειδικά τουριστικά λεωφορεία.

Στο ως άνω ερώτημα το Δ' Τμήμα του Ν.Σ.Κ., ομοφώνως, γνωμοδότησε ως εξής:

Στις διατάξεις του άρθρου 1 παρ.1 του ν. 2446/1996 "Τροποποίηση του ν.711/1977 Περί ειδικών τουριστικών λεωφορείων και άλλες διατάξεις", ορίζεται ότι: «Το μεταφορικό έργο που πραγματοποιείται, κατ' αποκλειστικότητα, από τα ειδικά τουριστικά λεωφορεία δημόσιας χρήσης, συνίσταται στη διενέργεια έκτακτων γραμμών και γραμμών κλειστής διαδρομής που εξυπηρετούν μεταφορά

προσχηματισμένης ομάδας προσώπων και αποσκευών με κοινό προορισμό, απαγορευομένης της με οποιοδήποτε τρόπο εκτέλεσης συγκοινωνίας, ως εξής: α) ..., β) ..., γ) ..., δ) ..., ε) ..., στ) Μεταφορά λουομένων, ζ) Μεταφορά μαθητών για πραγματοποίηση εκδρομών, η) Μεταφορά μαθητών από και προς τα σχολεία». Στις δε διατάξεις της παρ. 2 (β) και (δ) του ως άνω άρθρου ορίζεται ότι: «Στην περίπτωση (ζ) της παρ.1 του παρόντος άρθρου, εκδρομές μαθητών της Δημόσιας Εκπαίδευσης μπορούν, κατ' εξαίρεση, να πραγματοποιούνται και από τα ΚΤΕΛ ή ΡΟΔΑ με ολική μίσθωση, όταν εκτελούνται χωρίς διανυκτέρευση των εκδρομέων και με αφετηρία το νομό της έδρας τους», «οι κατά τ' ανωτέρω εξαιρέσεις της παρούσας παραγράφου για την ανάθεση του μεταφορικού έργου των περιπτώσεων στ, ζ και η της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, εφόσον πρόκειται για φορέα του Δημοσίου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα, σε ειδικά τουριστικά λεωφορεία ή σε λεωφορεία των ΚΤΕΛ ή ΡΟΔΑ, επιτρέπονται μόνο μετά τη διενέργεια δημόσιου μειοδοτικού διαγωνισμού».

Περαιτέρω, οι διατάξεις των άρθρων 82 και 83 του ν.2362/1995 «Περί Δημοσίου Λογιστικού, Ελέγχου των δαπανών του Κράτους και άλλες διατάξεις», ορίζουν αντιστοίχως ότι: «Για κάθε σύμβαση του Δημοσίου που συνεπάγεται έσοδο ή δαπάνη αυτού, αν δεν ορίζεται διαφορετικά με ειδική διάταξη, προηγείται η προβλεπόμενη από τις κατά περίπτωση ισχύουσες διατάξεις διαδικασία του ανοικτού ή κλειστού διαγωνισμού». «Επιτρέπεται δε η με απευθείας ανάθεση σύμβασης προμήθειας προϊόντων, παροχής υπηρεσιών ή εκτέλεσης έργων για ετήσια δαπάνη μέχρι ποσού 1.500.000 δρχ.».

Από τον συνδυασμό των πιο πάνω διατάξεων προκύπτει σαφώς ότι οι μαθητικές εκδρομές της Δημόσιας Εκπαίδευσης όταν εκτελούνται χωρίς διανυκτέρευση, μπορεί να πραγματοποιούνται, κατ' εξαίρεση και από τα ΚΤΕΛ. Στην περίπτωση δε που η ανάθεση του μεταφορικού έργου στα ΚΤΕΛ ή στα ειδικά τουριστικά λεωφορεία γίνει από φορέα του Δημοσίου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα, πρέπει να προηγείται δημόσιος μειοδοτικός διαγωνισμός, κατά τις διατάξεις των προαναφερομένων άρθρων 82 και 83 του ν.2362/95.

Ετέρωθεν, κατά τις διατάξεις της υπ' αριθ. Γ2/4832/28.11.1990 απόφασης του ΥΠΕΠΘ, εκδοθείσας κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 45 παρ.3 ν.1566/1985 (Κεφάλαιο Γ' (6) αυτής) ορίζεται ότι: «Οι απαραίτητες συμφωνίες για λεωφορεία, ξενοδοχεία, ασφάλιση εκδρομέων, κ.λπ., κλείνονται και υπογράφονται από επιτροπή αποτελούμενη από εκπροσώπους του Συμβουλίου ή των Συμβουλίων των μαθητικών κοινοτήτων που θα λάβουν μέρος στην εκδρομή, τον Διευθυντή του σχολείου, έναν εκπαιδευτικό ... και έναν εκπρόσωπο του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων ...

Ο τελικός έλεγχος των εξόδων που θα πραγματοποιηθούν στην εκδρομή από πόρους των μαθητικών κοινοτήτων γίνεται από τον Διευθυντή του σχολείου».

Εξάλλου, δημόσιος τομέας υπό ουσιαστική ή λειτουργική έννοια, είναι η δραστηριότητα των δημοσίων νομικών προσώπων, η οποία έχει ως αντικείμενο την παροχή αγαθών ή υπηρεσιών προς τους διοικουμένους για την ικανοποίηση ορισμένων βασικών αναγκών, καθορισμένων υπό της εννόμου τάξεως (εκπαίδευση, συγκοινωνία, ύδρευση, κ.λπ.). Υπό οργανική έννοια, είναι οι εκ φυσικών προσώπων και περιουσιακών μέσων οργανωτικοί σχηματισμοί του Κράτους και των άλλων δημοσίων νομικών προσώπων, δια των οποίων επιδιώκουν αυτά την πραγματοποίηση των σκοπών τους δι' ασκήσεως δημοσίας εξουσίας.

Φορείς δε του Δημοσίου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα, όπως ο τελευταίος επαναοριοθετήθηκε με το άρθρο 51 παρ.1 ν.1892/1990, υπό την ουσιαστική ή λειτουργική έννοια αυτού, είναι τα δημόσια νομικά πρόσωπα ή το ίδιο το νομικό πρόσωπο του Κράτους, τα οποία απαρτίζονται (και ταυτίζονται, εν τέλει, με) τον

δημόσιο τομέα υπό την οργανική του έννοια (Σπηλιωτόπουλος, Εγχειρίδιον Διοικ. Δικαίου, 1982, σελ. 25 επ.).

Επομένως, από τα παραπάνω προκύπτει ότι τα πρόσωπα τα αρμόδια, κατά την υπουργική απόφαση, «να κλείσουν και να υπογράψουν τις απαραίτητες συμφωνίες για λεωφορεία κ.λπ.» δεν εμπίπτουν στην έννοια «του φορέα του Δημοσίου ή του ευρύτερου δημόσιου τομέα», όπως αυτός αναλύθηκε παραπάνω. Συνεπώς, και με δεδομένο ότι η δαπάνη μεταφοράς των μαθητών βαρύνει τους ίδιους τους μαθητές και όχι το Δημόσιο, σε συνδυασμό και με τη διάταξη της παρ.2 (β) του άρθρου 1 ν.2446/1996, στις περιπτώσεις των μαθητικών εκδρομών της Δημόσιας Εκπαίδευσης, οι οποίες εκτελούνται χωρίς διανυκτέρευση των εκδρομών, με αφετηρία το νομό της έδρας τους και με τις προϋποθέσεις της προαναφερομένης απόφασης του ΥΠΕΠΘ (ιδίως, Κεφ. Β (6') αυτής), δεν εφαρμόζεται η περίπτωση (δ) της παρ. 2 του ν.2445/1096 κι έτσι, δεν μπορούμε να ομιλούμε «για ανάθεση του μεταφορικού έργου μετά τη διενέργεια δημόσιου μειοδοτικού διαγωνισμού». Στις μαθητικές εκδρομές του ερωτήματος, εφαρμογή έχει, εκτός από την παρ. 1 του άρθρου 1 του ως άνω νόμου (μεταφορικό έργο, κατ' αποκλειστικότητα από τα ειδικά τουριστικά λεωφορεία) και η περίπτωση (β) της παρ.2, ήτοι, κατ' εξαίρεση ανάθεση του μεταφορικού έργου και σε ΚΤΕΛ ή ΡΟΔΑ όταν συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις της παραπάνω περιπτώσεως (β) της παρ.2 του άρθρου 1 του ως άνω νόμου.

Η απάντηση, επομένως, που προσήκει στα παραπάνω ερωτήματα, είναι η εξής:

α) Οι εκδρομές μαθητών της Δημόσιας Εκπαίδευσης που πραγματοποιούνται ύστερα από έγκριση του αρμοδίου οργάνου και η δαπάνη μεταφοράς βαρύνει τους ίδιους μαθητές, πραγματοποιούνται χωρίς να προηγηθεί μειοδοτικός δημόσιος διαγωνισμός.

β) Από τη γραμματική διατύπωση της περ. (β) παρ.2 άρθρου 1 ν.2446/1996 («... εκδρομές μαθητών ... μπορούν ... να πραγματοποιούνται και από τα ΚΤΕΛ ή ΡΟΔΑ ...»), προκύπτει ότι οι μεταφορές αυτές των μαθητών μπορεί να ανατίθενται με επιλογή του χρήστη σε ΚΤΕΛ ή σε τουριστικά λεωφορεία.

Η ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ

ΑΦΡΟΔΙΤΗ ΚΟΥΤΟΥΚΗ